

SONETS BÍBLICS PORTUGUESOS I CASTELLANS DELS SEGLES XVI-XVII

Traducció de Joan Alegret

LUÍS VAZ DE CAMÕES (¿ c. 1525 – Lisboa 1580)

*Sete anos de pastor Jacob servia
Labão, pai de Raquel, serrana bela;
Mas não servia ao pai, servia a ela,
Que a ela só por prêmio pertendia.*

*Os dias na esperança de um só dia
Passava, contentando-se com vê-la:
Porém o pai, usando de cautela,
Em lugar de Raquel lhe dava Lia.*

*Vendo o triste Pastor que com enganos
Lhe fora assi negada a sua pastora,
Como se a não tivera merecida,*

*Começa de servir outros sete anos,
Dizendo: —Mais servira, senão fora
Para tão longo amor tão curta a vida!—*

Set anys fent de pastor Jacob servia
el pare de Raquel, serrana bella;
mes no servia el pare, sinó a ella,
i a ella sols per premi pretenia.

Els dies, en l'espera d'un sol dia,
passava, sols de veure la donzella;
el pare, tanmateix, amb manya vella,
per comptes de Raquel li dava Lia.

Veient el trist pastor que amb tals enganys
li era així negada sa pastora,
com si prou no l'hagués ell conquerida,

comença de servir altres set anys
dient: —Més serviria, si no fóra
per a tan llarga amor curta la vida!—

*Cá nesta Babilónia, donde mana
Matéria a quanto mal o mundo cria;
Cá, onde o puro Amor não tem valia,
Que a Mãe, que manda mais, tudo profana;*

*Cá, onde o mal se afina e o bem se dana,
E pode mais que a honra a tirania;
Cá, onde a errada e cega Monarquia
Cuida que um nome vão a Deus engana;*

*Cá, neste labirinto, onde a nobreza,
Com esforço e saber pedindo vão
Às portas da cobiça e da vileza;*

*Cá, neste escuro caos de confusão,
Cumprindo o curso estou da natureza.
Vê se me esquecerei de ti, Sião!*

*O dia em que eu nasci, moura e pereça
Não o queira jamais o tempo dar,
Não torne mais ao Mundo, e, se tornar,
Eclipse nesse passo o Sol padeça.*

*A luz lhe falte, o Sol se [lhe] escureça,
Mostre o Mundo sinais de se acabar,
Nasçam-lhe monstros, sangue chova o ar,
A mãe ao próprio filho não conheça.*

*As pessoas pasmadas, de ignorantes,
As lágrimas no rosto, a cor perdida,
Cuidem que o Mundo já se destruiu.*

*Ó gente temerosa, não te espantes,
Que este dia deitou ao Mundo a vida
Mais desgraçada que jamais se viu!*

En aquesta Babel, des d'on flueix
matèria a quant mal aquest món cria,
ací on el pur amor no hi fa estaria,
que Venus, que pot més, tot ho ensutzeix;

aquí, on s'afina el mal i el bé es marceix,
i més que l'honra pot la tirania;
ací, on l'errada i cega monarquia
es pensa, amb un nom va, que a Déu menteix;

en aquest laberint, on la noblesa,
amb l'esforç i el saber paren la mà
als portals del cobeig i la vilesa;

en l'obscura i confusa munió,
seguesc de la Natura el tarannà.
Ves si m'oblidaré de tu, Sió!

El dia en què nasquí mori i pereixi,
no el vulgui ja mai més el temps donar,
no torni més al Món i, de tornar,
eclipsi en tal instant el Sol pateixi.

La llum li falti, el Sol se li enfosqueixi,
senyals presenti el Món de caducar,
pluja de sang ressoni sens parar,
la mare el propi fill no distingeixi.

Les gents esparverades, d'ignorants,
regada en plors la cara esblanqueïda,
s'afegurin que el Món ja es dissolgué.

Oh gent esglaiadissa, fora espants!,
que aquest dia llançà en el Món la vida
més dissortada que jamai vegé.

LUIS DE GÓNGORA (Còrdova 1561 - 1627)

*ACREDITA LA ESPERANZA CON
HISTORIAS SAGRADAS*

*Cuantos forjare más hierros el hado
a mi esperanza, tantos oprimido
arrastraré cantando, y su ruido
instrumento a mi voz será acordado.*

*Joven mal de la invidia perdonado,
de la cadena tarde redimido,
de quien por no adorarle fue vendido,
por haberle vendido fue adorado.*

*¿Qué piedra se le opuso al soberano
poder, calificada aun de real sello,
que el remedio frustrase del que espera?*

*Conducido alimenta, de un cabello,
uno a otro profeta. Nunca en vano
fue el esperar, aun entre tanta fiera.*

*ACREDITA L'ESPERANÇA AMB
HISTÒRIES SAGRADES*

Tots quants més ferros puga forjar el fat
al meu esper, tants ferros oprimít
rossegaré cantant, i llur brogit
instrument a ma veu serà acordat.

Jove, mal de l'enveja perdonat,
de la cadena tard fou redimit;
dels qui fou per no coldre'l asservit,
per haver-lo venut fou adorat.

¿Quin roc se li oposava, al sobirà
poder, fins amb reial segell marcat,
que el remei va frustrar d'aquell qui espera?

D'un cabell alimenta sent menat
un a l'altre profeta. Mai no en va
fou l'esper, àdhuc entre tanta fera.

LOPE DE VEGA (Madrid 1562 - 1635)

EL ALMA A SU DIOS

*¿Cuándo en tu alcázar de Sión y en Beth
de tu santo David seré Abisac?
¿Cuándo Rebeca de tu humilde Isaac?
¿Cuándo de tu Josef limpia Aseneth?*

*De las aguas salí como Jafet,
de la llama voraz como Sidrac
y de las maldiciones de Balac
por la que fue bendita en Nazareth.*

*Viva en Jerusalén como otro Hasub,
y no me quede en la ciudad de Lot,
sabiduría eterna, inmenso Alef.*

*Que tú, que pisas el mayor querub,
y la cerviz enlazas de Behemoth,
sacarás de la cárcel a Josef.*

L'ÀNIMA AL SEU DÉU

Al teu alcàsser de Sió i a Beth
¿quan del teu sant David seré Abisac?,
¿quan Rebeca seré del teu Isaac?
i ¿quan del teu Josef neta Asenet?

De les aigües isquí tal com Jafet,
de la flama voraç tal com Sidrac
i de les flastomies de Balac,
per qui fou beneïda a Natzaret.

Visca a Jerusalem com altre Hasub
i no m'estiga a la ciutat de Lot,
Eterna Saviesa, Immens Alef,

que Tu, que petges el major querub
i enllaces el bescoll de Behemot,
d'egiptana presó trauràs Josef.

GREGÓRIO DE MATOS (Baía 1636 – Recife 1696)

*A VASCO DE SOUSA DE PAREDES
NA MORTE DE SUA FILHA*

*Sóbolos rios, sóbolas torrentes
De Babilônia o povo ali oprimido
Cantava ausente, triste e afligido
Memórias de Sião que tem presentes.*

*Sóbolos do Caípe águas correntes
Um peito melancólico e sentido
Um Anjo chora em cinzas reduzido,
Que são bens reputados sobre ausentes.*

*Para que é mais idade ou mais um ano,
Em quem por privilégio e natureza
Nasceu flor, a quem um sol faz tanto dano?*

*Vossa prudência, pois, em tal dureza
Não sinta a dor e tome o desengano
Que um dia é eternidade da beleza.*

*A VASCO DE SOUSA DE PAREDES
EN LA MORT DE LA SEVA FILLA*

Per sobre els rius, per sobre dels torrents
babilònics el poble allí oprimít
absent cantava, aflicte i entristit,
membrances de Sió, que té presents.

Sobre les del Caípe aigües corrents,
un cor melangiós i consentit
plora un àngel a cendres reduït,
que són béns reputats a més d'absents.

¿Per a què més edat o encara un any
en qui, per fur i per naturalesa,
nasqué flor, a qui un sol fa tant de dany?

El vostre seny, per tant, en tal duresa,
dolor no senti i prengui el desengany,
que un dia eternitat és en bellesa.

Els articles d'aquest número 3 de la revista *Veus baixes*,
publicats al març de 2015,
amb ISSN 2254-5336,
es publiquen amb llicència Creative Commons:
se n'autoritza la reproducció sempre que se'n citi l'autor,
que sigui sense propòsits comercials
i que no se'n facin elaboracions derivades

